

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Рішення вченої ради Сумського державного університету з питання:
«Стан розвитку наукової діяльності та основні завдання на 2022 рік»

Розглянувши питання «Стан розвитку наукової діяльності та основні завдання на 2022 рік» вчена рада зазначає, що протягом 2021 року було продовжено розвиток університету як науково-навчально-виробничого комплексу, забезпечувалось зростання обсягів та підвищення якості і ефективності результатів та показників наукової діяльності.

У звітному році університет **пройшов Державну атестацію у частині провадження наукової (науково-технічної) діяльності** (далі – Державна атестація) за п'яти напрямками та підтвердив високий рівень наукової діяльності, увійшовши до кваліфікаційної групи А за чотирма напрямками: «Гуманітарні науки та мистецтво», «Суспільні науки», «Математичні науки та природничі науки», «Технічні науки» та до групи В – за напрямом «Біологія та охорона здоров'я». За напрямками, що увійшли до групи А університет отримав **базове фінансування** загальним обсягом на 2021 рік майже 5,4 млн. грн. Відповідна інформація у розрізі інститутів і факультетів наступна:

Назва напрямку	Інститут, факультет	Кваліфікаційна група	Обсяг фінансування	
			Всього, млн. грн	у т.ч. придбання обладнання, млн. грн
Технічні науки	ТеСЕТ, ЕлІТ, КІ, ШІ, МІНДП	А	2,7	1,35
Математичні науки та природничі науки	ЕлІТ, КІ	А	1,4	0,8
Суспільні науки	БіЕМ, Права, МІ, КІ, ШІ	А	1,1	0,9
Гуманітарні науки та мистецтво	ІФСК, Права	А	0,2	0,05
Біологія та охорона здоров'я	МІ	В	–	–
СумДУ			5,4	3,1

СумДУ включено до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави терміном на три роки.

Авторський колектив вчених університету у складі проф. Марцинковського В.А. (помертено), доц. Гудкова С.М., доц. Загорулько А.В., доц. Савченко Є.М. стали у 2021 році **лауреатами Премії Кабінету Міністрів України** за розроблення та впровадження інноваційних технологій за роботу «Розробка і впровадження відповідальних вузлів роторних машин, що забезпечують екологічну безпеку шкідливих виробництв».

Протягом року розроблено та оновлено більше десяти нормативних документів, які пов'язані з організацією та стимулюванням наукової діяльності, публікаційної активності вчених взагалі та молодих вчених, зокрема:

- збільшено розміри премій за публікації у виданнях, які індексуються БД Scopus та/або Web of Science Core Collection (далі – WoS) і належать до квантилів Q1 і Q2;
- запроваджено преміювання за публікацій проіндексовані БД Scopus, які відповідають Цілям сталого розвитку ООН;
- розроблено механізм технологічного аудиту об'єктів права інтелектуальної власності;
- збільшено обсяги преміювання за підготовку міжнародних та державних грантових проєктів наукового спрямування;
- запроваджене додаткове стимулювання підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів зі спеціальностей, які потребують підтримки розвитку кадрового потенціалу;
- запроваджено системний підхід до стимулювання залучення студентів до наукової діяльності, зокрема закладено механізми заохочення структурних підрозділів університету, наукових і науково-педагогічних працівників та голів НТСА за забезпечення якісного рівня керівництва науковою роботою студентів і школярів.

У 2021 році в університеті виконувались 890 одиниць наукових договорів на проведення досліджень, створення науково-технічної продукції та надання послуг у сфері наукової і науково-технічної діяльності (2020р. – 950) за замовленням від підприємств, установ та організацій різної форми власності, у т.ч. 214 міжнародних договорів (2020р. – 151), 23 договори на виконання міжнародних (2020р. – 18) та 9 державних грантів (2020р. – 10). Станом на 01 грудня 2021р. річний плановий обсяг укладених договорів порівняно з аналогічним періодом 2020 р. **зріс в 1,8 рази** і становить **69 млн. грн** (2017 р. – 19,3 млн. грн 2018 р. – 24,3 млн. грн, 2019 р. – 25,01 млн. грн, 2020 р. – 38,0 млн. грн.).

Обсяг надходження коштів на спецфонд за 11 місяців 2021 року склав **48,7 млн. грн**, що **перевищує** показник минулого (11 місяців 2020 р. – 37 млн.грн, 12 місяців 2020 р. – 38,5 млн.грн.).

Виконаний (закритий актами) обсяг наукових досліджень і розробок та надання наукових послуг за 11 місяців 2021 року **47,2 млн. грн** також **перевищив** показник 2020 року (11 місяців 2020 р. – 18,2 млн.грн, 12 місяців 2020 р. – 29,3 млн.грн).

Розподіл укладених на 2021 р. договорів за спеціальним фондом за структурними підрозділами станом на 01 грудня 2021 року є наступним:

– **Факультет ЕліТ** (Дрозденко О.О.) обсяг 2021 р. – 15971 тис. грн (2019 р. – 917 тис. грн, 2020 р. – 5351 тис. грн) – керівники НДР: Коплик І.В., Лебединський І.Л., Лютий Т.В., Марченко С.В., Москаленко В.В., Ободяк В.К., Опанасюк А.С., Погребняк О.Д., Проценко І.Ю., Шендрик В.В.;

– **Факультет ТеСЕТ** (Гусак О.Г.) обсяг 2021 р. – 15240 тис. грн (2019 р. – 13222 тис. грн, 2020 р. – 15716 тис. грн) – Ванєєв С.М., Васькін Р.А., Гапонова О.П., Гудков С.М., Денисенко Ю.О., Дядюра К.О., Жигилій Д.В., Залога В.О., Івченко О.М., Іванов В.О., Карінцев І.Б., Коротун М.М., Козій І.С., Криворучко Д.В., Лазненко Д.О., Марченко С.В., Овчаренко М.С., Папченко А.А., Пляцук Л.Д., Пшеничний Р.М., Руденко П.В., Савченко Є.М., Совенко Н.В., Склабінський В.І., Трунова І.О.;

– **Загальноуніверситетські підрозділи** обсяг 2021 р. – 13366 тис.грн. (2019 р. – 3775 тис.грн, 2020 р. – 6947 тис. грн) – керівники НДР: Антоненко С.С., Артюхов А.Є., Вакал С.В., Журба В.О., Курбатов Д.І., Кириченко К.І., Лещенко С.П., Ляпа М.М., Марченко А.В., Ободяк В.К., Раскошний А.Ф., Сотник М.І., Хоменко В.В.;

– **НН Медичний інститут** (Лобода А.М.) обсяг 2021 р. – 10375 тис. грн (2019 р. – 4225 тис. грн, 2020 р. – 5699 тис. грн) – керівники НДР: : Атаман Ю.О., Божко Н.В., Бергилевич О.М., Бріжата І.А., Винниченко І.О., Винниченко Л.Б., Винниченко О.І., Гарбузова В.Ю., Дудченко І.А., Дужий І.Д., Зайцев І.Е., Івахнюк Т.В., Качковська В.В., Кмита О.П., Касянчук В.В., Лахтін Ю.В., Лобода А.М., Линдін М.С., Личко В.С., Москаленко Р.А., Нікітіна І.М., Олешко О.М., Приступа Л.Н., Погорелов М.В., Романюк А.М., Сікора В.В., Ситник О.А., Сміян О.І., Суходуб Л.Ф., Фадєєва Г.А., Шкатула Ю.В., Чемич М.Д., Чиняк О.С., Юрченко А.В.;

– **ННІ БіЕМ** (Васильєва Т.А.) обсяг 2021 р. – 8892 тис.грн. (2019 р. – 1037 тис.грн, 2020 р. – 2408 тис. грн) – керівники НДР: Артюхов А.Є., Винниченко Н.В., Васильєва Т.А., Галинська Ю.В., Д'яконова І.І., Євдокимова О.В., Замора О.М., Захаркін О.О., Захаркіна Л.С., Колосок С.І., Крухмаль О.В., Кубатко О.В., Кубатко О.Вас., Коваленко Є.В., Кузьменко О.В., Койбічук В.В., Леонов С.В., Люльов О.В., Маценко О.М., Мельник Л.Г., Пластун О.Л., Пімоненко Т.В., Сотник І.М., Тарасенко С.В., Чигрин О.Ю., Яровенко Г.М.;

– **Факультет ІФСК** (Сушкова О.М.) обсяг 2021 р. – 2520 тис. грн (2019 р. – 1573 тис. грн, 2020 р. – 1453 тис. грн) – керівники НДР: Біденко Л.В., Вашист К.М., Іщенко О.А., Кобякова І.К., Козловські Г.Б., Костенко А.М., Мальована Н.В., Назаров М.С., Прокопенко А.В., Садівничий В.О., Світайло Н.Д., Таценко Н.В., Ткаченко О.Г., Шуменко О.А.;

– **ННІ права** (Куліш А.М.) обсяг 2021 р. – 1556 тис. грн (2019 р. – 115 тис. грн, 2020 р. – 504 тис. грн) – керівники НДР: Бондаренко О.С., Гаруст Ю.В., Денисенко С.І., Думчиков М.О., Дегтярьов С.І., Ільченко О.В., Кобзєва Т.А., Колеснікова М.В., Куліш А.М., Каріх І.В., Логвиненко М.І., Михайловська Є.В., Марченко А.В., Маланчук Т.В., Нестеренко В.А., Павленко Б.О., Пахомов В.В., Панкратова В.О., Руденко Л.Д., Уткіна М.С., Швагер О.А., Шлапко Т.В.;

– **Шосткінський інститут** (Тугай Н.О.) обсяг 2021 р. – 1051 тис. грн (2019 р. – 97 тис. грн, 2020 р. – 1305 тис. грн) – керівники НДР: Банішевський В.В., Закусило Р.В., Новікова І.В., Тугай Н.О.;

– **Конопотський інститут** (Бібік В.В.) обсяг 2021 р. – 48,3 тис. грн. (2019 р. – 44,9 тис. грн, 2020 р. – 51,3 тис. грн) – керівники НДР: Бібік В.В., Бурик І.П., Васильєв І.В., Грищенко С.М., Іващенко М.М., Шалопутов В.Д.

У поточному році виконувалось **214 міжнародних договорів (контрактів)** (2020 р. – 241) на розробку і виготовлення науково-технічної продукції, проведення досліджень та надання послуг з укладеним плановим на 2021 р. обсягом 19,5 млн.грн (2020 – 7,7 млн.грн) – наукові керівники Васильєва Т.А., Винниченко І.О., Винниченко Л.Б., Винниченко О.І., Закусило Р.В., Зайцев І.Е., Замора О.М., Качковська В.В., Кузьменко О.В., Курбатов Д.І., Кмита О.П., Коплик І.В., Леонов С.В., Лещенко С.П., Лобода А.М., Люльов О.В., Марченко С.В., Проценко І.Ю., Погребняк О.Д., Приступа Л.Н., Сміян О.І., Чемич М.Д., Фадєєва Г.А.

У 2021 р. в університеті проводяться дослідження у рамках **дев'яти державних наукових грантів** (2021 – 10), загальним плановим на 2021 р. обсягом 16,7 млн.грн (2020 – 4,4 млн.грн). Цей результат забезпечений успішною участю вчених університету у перших конкурсах Національного фонду досліджень України – «Наука для безпеки людини та суспільства» та Підтримка досліджень провідних та молодих учених». Дослідження у рамках грантових проєктів НФД виконуються на факультетах ЕлІТ, ІФСК та інститутах БіЕМ, медичному і права. Науковими керівниками проєктів НФД є наступні вчені: Гаруст Ю.В., Д'яконова І.І., Леонов С.В., Люльов О.В., Опанасюк А.С., Пімоненко Т.В., Погребняк О.Д., Погорелов М.В., Садівничий В.О., Сотник І.М.

Протягом року в університеті виконувалося 23 загальноуніверситетських міжнародних наукових грантів (з них 11 наукових і 12 освітніх з науковою складовою) з плановим на 2021 р. обсягом виконання робіт 10,34 млн.грн (2020 – 18 грантів, обсяг фінансування 8,71 млн.грн) – наукові керівники: Артюхов А.Є., Голубнича В.М. Кириченко К.І., Костенко А.М., Криклій О.А., Кубатко О.В., Лютий Т.В., Мельник Л.Г., Назаров М.С., Новикова І.В., Олешко О.М., Пімоненко Т.В., Пластун О.Л., Погорелов М.В., Пляцук Л.Д., Світайло Н.Д., Тарасенко С.В., Швагер О.А., Чигрин О.Ю.

Найбільший як за обсягами фінансування, так і за загальною значущістю у 2021 році є міжнародний проєкт «Розробка методів і алгоритмів радіолокаційного розпізнавання повітряних цілей». Замовник – Нанкінський НДІ електронних технологій (м. Нанкін, КНР). Обсяг робіт – 2 млн. дол. США, термін виконання – 30,5 місяців. Роботи виконуються структурними науковими підрозділами НДЧ, факультету ЕлІТ спільно із Харківським університетом повітряних сил імені Івана Кожедуба за посередництва ДК «Укрспецекспорт». У поточному році виконано робіт на загальну суму 700 тис. дол США.

Продовжувалась робота щодо пошуку замовлень і виконання досліджень **на міжнародному рівні**. У Центрі біомедичних досліджень Медичного інституту продовжувались роботи за грантом Horizon-2020 «NanoSurf: Розробка наноструктурної поверхні для виробництва зубних імплантів». Фахівцями факультетів ТеСЕТ та ЕлІТ наразі завершуються роботи на замовлення компанії «Team-Trade» (Чехія) з розробки, виготовлення та передачі напівпромислової установки з поверхневого модифікування полікарбонату наноматеріалами. Обсяг контракту – 25,1 тис. євро. У поточному році підписано дилерську угоду з китайським підприємством «China Uni-Intellectfold Technology Co., Ltd» (м. Пекін) щодо пошуку замовлень для Науково-експертного центру атомного енергетичного машинобудування СумДУ на розробку, виготовлення і постачання насосного обладнання та комплектуючих для атомних електростанцій КНР та Пакистану.

Серед досліджень **спеціального призначення**, слід відмітити успішне виконання робіт з розробки та впровадження програмного забезпечення для тренажерного комплексу «Комп'ютерний артилерійський полігон», які виконані фахівцями кафедри військової підготовки. Дане програмне забезпечення дозволяє проводити якісне навчання офіцерів-артилеристів в наближених до бойових умовах з суттєвою економією дефіцитних боєприпасів. Науковцями Шосткінського інституту продовжуються роботи щодо надання інжинірингових послуг з техніко-економічного обстеження та розроблення технологічної документації зі створення спеціалізованого хімічного виробництва (замовник – компанія «DM Servis» (Азербайджан). Вченими Центру досліджень регіональної безпеки (факультет ІФСК) продовжувалось виконання грантових угод на замовлення Підрозділу публічної дипломатії НАТО (Бельгія).

У 2021 році в університеті виконувалось 2 проєкти **Державного замовлення на науково-технічну продукцію**, а саме: «Розроблення вихрового гранулятора для одержання гранул пористої аміачної селітри» (кер. – Артюхов А.Є., обсяг – 1331 тис.грн) та «Розроблення деротаціо-деторсійного коригуючого корсету для лікування сколіотичної хвороби у дітей» (кер. – Шкатула Ю.В., обсяг – 700 тис.грн). Проєкти є міждисциплінарними, з додатковими ресурсами для

покращення матеріально-технічної бази підрозділів-виконавців.

Успішною є і наукова діяльність з гуманітарного наукового напрямку, зокрема кафедри психології, політології та соціокультурних технологій, якою у 2021 році виконується ряд господарських договорів і грантів на загальну суму більше 1,7 млн.грн., у т.ч. 3 гранти фонду «Відродження».

Університет, уже другий рік поспіль, на системному рівні бере участь у конкурсах на гранти Національного фонду досліджень України, на які вченими СумДУ, підготовлено і подано 31 проєкт на загальну суму 224 млн.грн.

Дані про участь у конкурсах на гранти Національного фонду досліджень України наступні:

Підрозділ	Кількість поданих запитів	
	2020	2021
ННІ БіЕМ	7	13
ННІ Права	3	6
НН МІ	6	4
Ф-м ЕлІТ	4	3
Ф-м ІФСК	2	3
Ф-м ТеСЕТ	5	1
НДІ МІНДІП	0	1
СумДУ	27	31

На конкурс МОН України за Державним замовленням на науково-технічну продукцію у поточному році, науковцями факультетів ТеСЕТ, ЕлІТ та НЕЦ АЕМ підготовлено 4 проєктних заявки загальним обсягом більше 8,7 млн.грн. (автори – Коплик І.В., Пляцук Л.Д., Ратушний О.В., Черниш Є.Ю.).

Дані про участь у конкурсах на міжнародні грантові програми наступні:

Підрозділ	Кількість поданих запитів (у т.ч. на пріоритетні програми*)	
	2020	2021 (11 місяців)
ННІ БіЕМ	32/(27*)	34/(32*)
Ф-м ТеСЕТ	13/(12*)	17/(15*)
НН МІ	29/(29*)	16/(13*)
Ф-м ЕлІТ	8/(8*)	15/(15*)
Ф-м ІФСК	6/(5*)	11/(7*)
ННІ Права	13/(13*)	4/(4*)
ІІІ	3/(3*)	3/(2*)
УМС	11/(11*)	1/(1*)
СумДУ	116/(109*)	101/(89*)

Примітка: до пріоритетних програм згідно Методики визначення рейтингу інститутів, факультетів та кафедр СумДУ відносяться: Горизонт 2020, Еразмус+ (категорії з науковою складовою), Американських Рад, урядові інших країн та міжурядові, ООН, НАТО.

За програмою Горизонт 2020 від СумДУ у 2021 році було подано 6 проєктних заявок (у 2020 – 11) під керівництвом представників НН МІ – 3, ННІ БіЕМ – 2, факультет ЕлІТ.

Станом на 01 грудня 2021 року отримано позитивне рішення про фінансування у 2022 році 16 нових загальноуніверситетських міжнародних грантових проєктів наукового спрямування (1) та освітнього спрямування з науковою складовою (15), фінансування яких передбачено у 2022 році.

У 2021 р. за загальним фондом науки в університеті **виконувалось 38 НДР** (2020 р. – 58). Обсяг їх фінансування склав **18,261 млн. грн** (2016 р. – 5,325 млн. грн, 2017 р. – 10,432 млн. грн, 2018 р. – 22,806 млн.грн., 2019 р. – 23,161 млн.грн., 2020 р. – 24,289 млн. грн.). Розподіл обсягів загального фонду за структурними підрозділами університету є наступним:

– **ННІ БіЕМ** обсяг 2021 р. – 7 177,6 тис. грн (2020 р. – 7 342,9 тис. грн) – керівники НДР: Білан Ю.В., Буряк А.В., Васильєва Т.А., Колосок С.І., Кубатко О.В., Кузьменко О.В., Леонов С.В., Макаренко

І.О., Мельник Л.Г., Пластун О.Л., Самусевич Я.В., Тютюнник І.В., Чигрин О.Ю., Шкарупа О.В., Яровенко Г.М.;

– **Факультет ЕлІТ** обсяг 2021 р. – 4 266,7 тис. грн (2020 р. – 7682,4 тис. грн) – керівники НДР: Денисов С.І., Довбиш А.С., Корнющенко Г.С., Курбатов Д.І., Непійко С.О., Опанасюк А.С. Погребняк О.Д., Проценко С.І., Рогоз В.М., Шендрик В.В.

– **НН Медичний інститут** обсяг 2021 р. – 3 500,7 тис. грн (2020 р. – 3848,7 тис. грн) – керівники НДР: Дужий І.Д., Кириленко С.Д., Линдін М.С., Москаленко Р.А., Олешко О.М., Погорєлов М.В.;

– **Факультет ТеСЕТ** обсяг 2021 р. – 1 210,3 тис. грн (2020 р. – 1971,7 тис. грн) – керівники НДР: Загоруйко А.В., Залога В.О., Склабінський В.І.;

– **ННІ права** обсяг 2020 р. – 535 тис. грн (2020 р. – 1132 тис. грн) – керівник НДР: Рєзнік О.М.;

– **Загальноуніверситетські підрозділи** обсяг 2021 р. – 1 570,4 тис. грн (2020 р. – 2276 тис. грн) – керівники НДР: Артюхов А.С., Артюхова Н.О., Яновська Г.О.

У поточному році здійснювалась і триває системна робота щодо **підготовки, подання і супроводження запитів на фінансування МОН України** за держбюджетними НДР. Так на другий тур конкурсу молодих вчених було підготовлено і направлено 13 проектів загальним річним обсягом більше 9,5 млн. грн. На другий основного конкурсу проектів направлено 16 проектів загальним річним обсягом понад 8,5 млн. грн.

У напрямі **розбудови дослідницької інфраструктури** у 2021 р. створено і поширено діяльність ряду наукових структурних підрозділів. Одним з головних рішень у цьому напрямі, став старт процесу створення університетом окремої юридичної особи, спільного інноваційного підприємства СумДУ та провідних бізнес-підприємств регіону – ТОВ «Науковий парк Сумського державного університету» згідно з оновленим Законом України «Про наукові парки». На даний час визначено коло об'єктів інтелектуальної власності, з якими СумДУ може увійти до статутного капіталу нового підприємства, завершуються роботи щодо їх аудиторської оцінки і взяття на бухгалтерський облік університету. Це відкриває шлях до подальших організаційних кроків у напрямі створення ТОВ «Науковий парк СумДУ» з метою завершення цього процесу у 2022 році.

Крім цього, створений у минулому році Науково-експертний центр «Атомного та енергетичного машинобудування» СумДУ (НЕЦ АЕМ), який у 2021 році єдиний серед ЗВО України пройшов комплексний аудит НАЕК «Енергоатом» та отримав сертифікат постачальника відповідної продукції (№ РШ-П 0.46.091-21 від 20.09.2021 р.) терміном на 3 роки. Даний сертифікат дає право університету виконувати розрахунок, проектування, розробку технологій та виготовлення насосного, компресорного та тепломеханічного обладнання для потреб АЕС України.

Для організації системної роботи щодо ефективного і раціонального використання унікальними обчислювальним обладнанням, зокрема того, яке було придбане за кошти контракту із НДІ електронних технологій (м. Нанкін, КНР) із наданням відповідних послуг як колективам вчених СумДУ, так і зовнішнім замовникам, на базі кафедри ПММСС **створено Центр колективного користування обчислювальним обладнанням**, який володіє потужними обчислювальними можливостями, які є конкурентними навіть серед приватних ІТ-компаній України.

З метою забезпечення пошуку замовників на науково-технічну продукцію та послуги СумДУ у сфері наукової і науково-технічної діяльності, у структурі НДЧ **створено спеціалізований підрозділ – Інжиніринговий центр СумДУ «SumDU-Engineering»**, основною метою діяльності якого є надання комплексних послуг, починаючи із підготовки проектних пропозицій, юридичної підтримки до введення в експлуатацію об'єктів техніки і технологій, як власними кадровими ресурсами СумДУ, так і з залученням спеціалізованих українських та закордонних підприємств і організацій. За декілька місяців роботи Центру, знайдено і опрацьовано більше 100 тендерних пропозицій, як серед державних, так і серед приватних замовників. За початковими результатами роботи Центру, виграно тендери і укладено 2 договори на загальну суму біля 300 тис. грн. з АТ «Українська залізниця» (м. Київ) та Інститутом сцинтиляційних матеріалів НАН України (м. Харків) на виконання робіт і надання послуг фахівцями кафедр ТМВІ, ЕЗПФ та ЦКНО «Матеріалознавство».

У міжгалузевій науково-дослідній лабораторії гідравлічних приводів та установок кафедри ПГМ рішенням вченої ради створено новий спеціалізований підрозділ – **дослідне виробництво**, що дозволить суттєво удосконалити виконання відповідних замовлень на науково-технічну продукцію самого потужного наукового підрозділу за обсягами виконання господарчих договорів, зокрема в частині залучення до його роботи персоналу технічних і робітничих професій.

Загалом госпдоговірна, держбюджетна і грантова наукова тематика виконується на 52-х кафедрах університету, що становить майже **90 %** від їх загальної кількості (2020 – 82 %). Керівництво науковими роботами з виділеним фінансуванням здійснюють 149 із 835 штатних наукових і науково-педагогічних працівників (2020 р. – 166 із 852). Загалом наукову роботу з оплатою праці у СумДУ у 2021 році виконують 607 працівників (2020 р. – 650), з яких 194 – науково-педагогічні працівники (2020 р. – 244).

Дані щодо планових обсягів фінансування наукових досліджень і розробок кафедр за загальним (ЗФ) і спеціальним (СФ) фондами станом на 01 грудня 2020 і 2021 років наступні:

№	Кафедра (науковий підрозділ)	Сумарний обсяг (СФ+ЗФ), млн.грн.		Укладений обсяг СФ , млн.грн.		Обсяг ЗФ, млн. грн.		Приведений обсяг СФ тис.грн/ на 1-го НП і НПП	
		2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Кафедри									
1	ПГМ	13,816	12,975	13,51	12,975	0,306	0	405,4	763,2
2	ПМ та МСС	2,219	6,958	1,447	6,958	0,772	0	76,1	463,9
3	ЕКТ	1,784	4,839	0,507	3,992	1,277	0,847	29,8	285,2
4	Маркетингу	1,895	5,779	0,883	3,933	1,012	1,846	85,1	245,8
5	НЕМП	4,665	4,392	1,873	2,833	2,792	1,559	117,1	236,1
6	Патанатомії	2,006	2,863	1,54	1,263	0,466	1,6	125,7	105,3
7	АГПФЕБ	1,242	1,554	0,416	1,019	0,826	0,535	27,5	84,9
8	ХТВМС ІІІ	1,305	0,819	1,305	0,819	0	0	130,5	81,9
9	ППСТ	1,172	1,713	1,172	1,713	0	0	54,4	74,5
10	МЕВ	1,576	2,539	0,342	1,879	1,234	0,66	13,1	69,6
11	ЕПБА	0,724	3,303	0,215	1,981	0,509	1,322	8,0	68,3
12	ЕКіб	1,042	2,476	0,391	1,054	0,651	1,422	21,7	65,9
13	Онкології	0,859	0,774	0,4	0,774	0,459	0	50,0	64,5
14	ЕПТ	1,066	1,08	1,066	1,08	0	0	68,2	63,6
15	ЖФ	0,248	0,786	0,248	0,786	0	0	16,5	60,5
16	КМ	1,091	1,043	0,625	0,543	0,466	0,5	55,8	60,3
17	КН	2,455	2,246	1,523	1,746	0,932	0,5	29,9	54,6
18	МЄПЦПД	0,003	0,396	0,003	0,396	0	0	0,4	49,1
19	Нейрохірургії	0,007	0,334	0,007	0,334	0	0	0,9	41,7
20	Мед. допомоги	0,002	0,25	0,002	0,25	0	0	0,3	35,7
21	ЕУ ІІІ	0	0,232	0	0,232	0	0	–	33,2
22	Гром. здоров'я	0,095	0,531	0,095	0,531	0	щ	4,8	27,9
23	ТМВІ	0,411	0,637	0,207	0,427	0,204	0,21	11,5	25,1
24	ЕЗПФ	1,911	1,375	0,002	0,406	1,909	0,969	0,7	20,3
25	Внутр. медицини	0,132	0,277	0,132	0,277	0	0	7,3	15,3
26	КВП	0	0,234	0	0,234	0	0	–	12,3
27	Хім.інженерії	1,227	0,584	0,231	0,084	0,996	0,5	23,1	9,3
28	ЕПА КІ	0,053	0,028	0,018	0,028	0,035	0	3,6	9,1
29	Історії	0,027	0,053	0,027	0,053	0	0	5,4	8,8
30	ПМі ТКМ	0,025	0,069	0,025	0,069	0	0	2,8	8,6
31	Педіатрії	0,012	0,122	0,012	0,122	0	0	0,7	7,7
32	КПДС	0,359	0,068	0,053	0,068	0,306	0	5,9	6,2

№	Кафедра (науковий підрозділ)	Сумарний обсяг (СФ+ЗФ), млн.грн.		Укладений обсяг СФ , млн.грн.		Обсяг ЗФ, млн. грн.		Приведений обсяг СФ тис.грн/ на 1-го НП і НПП	
		2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
33	Сім. медицини	0,088	0,073	0,088	0,073	0	0	6,7	6,1
34	ТТФ	0,001	0,05	0,001	0,05	0	0	33,3	5,6
35	ТіУ КІ	0,033	0,021	0,033	0,021	0	0	4,2	3,0
36	КСУ	0	0,017	0	0,017	0	0	–	2,1
37	БОО	1,018	1,024	0,058	0,022	0,96	1,002	4,0	1,7
38	ТПХ	0,05	0,012	0,05	0,012	0	0	–	1,7
39	ІТ	0	0,406	0	0,014	0	0,392	–	1,1
40	Фізіології	0,532	0,012	0,002	0,012	0,53	0	0,1	1,0
41	ФЮКП	0,005	0,004	0,005	0,004	0	0	0,5	0,8
42	Ел.енергет.	0	0,005	0	0,005	0	0	–	0,7
43	Хірургії	0	0,403	0	0,011	0	0,392	–	0,6
44	Біофізики	0,488	0,008	0,029	0,008	0,459	0	2,0	0,6
45	Фізотерапії	0,002	0,003	0,002	0,003	0	0	0,3	0,6
46	ФТП	2,953	0,411	0,481	0,019	2,472	0,392	16,0	0,5
47	ГФ	0,027	0,01	0,027	0,01	0	0	1,0	0,4
48	Інозем. мов	0,02	0,008	0,02	0,008	0	0	0,2	0,2
49	МППГ	0,003	0,004	0,003	0,004	0	0	0,1	0,2
50	Стоматології	0,003	0,003	0,003	0,003	0	0	0,3	0,2
51	Акушерства	0,002	0,002	0,002	0,002	0	0	0,2	0,2
52	Управління	0,529	0,536	0,024	0,002	0,505	0,534	0,8	0,1
53	Інф. хвороб	0,023	0	0,023	0	0	0	–	0
54	Морфології	0,02	0	0,02	0	0	0	–	0
55	Фіз. вих.	0,003	0	0,003	0	0	0	0,2	0
56	СІТ ІІІ	0	0	0	0	0	0	–	0
57	КБ	0	0	0	0	0	0	–	0
58	МА і МО	0	0	0	0	0	0	–	0
<i>Всього кафедри</i>		49,23	64,34	29,13	49,16	20,08	15,18	–	–
Наукові підрозділи									
1	ЦККНО МІ	5,122	8,119	3,187	6,61	1,935	1,509	–	–
2	НДІ "МІНДІП"	2,817	3,75	1,313	2,18	1,504	1,570	–	–
3	НДІ ЕТ	0,621	0,468	0,621	0,468	0	0	–	–
4	ЦІС	0,111	0,187	0,111	0,187	0	0	–	–
5	ЦНТЕІ	0,322	0,107	0,322	0,107	0	0	–	–
6	ЦСМ	0,1	0,1	0,1	0,1	0	0	–	–
7	ЦПД	0	0,02	0	0,02	0	0	–	–
8	Інші ЗУ наукові підрозділи	5,351	10,191	4,579	10,191	0,772	0	–	–
<i>Всього наукові підрозділи</i>		14,44	22,94	10,23	19,86	4,21	3,08	–	–

Узагальнюючі дані щодо планових обсягів фінансування наукових досліджень та розробок інститутів і факультетів за загальним і спеціальним фондами станом на 01 грудня 2020 і 2021 років наступні:

Підрозділ	Сумарний обсяг (СФ+ЗФ), млн.грн.		Обсяг СФ, млн.грн.		Обсяг ЗФ, млн.грн.			Співвідношення СФ/ЗФ	Приведений обсяг СФ тис.грн / на 1-го НП і НПП	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2021 БФ		2020	2021
Факультет ТеСЕТ	17,69	19,11	15,72	15,24	1,97	1,21	2,66	12,60	138,20	163,90
Факультет ЕлІТ	13,03	21,60	5,35	15,97	7,68	4,27	1,36	3,74	39,10	118,30
ННІ БІЕМ	9,75	17,21	2,41	8,89	7,34	7,18	1,14	1,24	12,60	51,40
ШІ	1,31	1,05	1,31	1,05					59,30	47,80
Медичний інститут	9,50	13,88	5,65	10,38	3,85	3,50		2,96	24,10	46,10
ННІ права	1,64	2,09	0,50	1,56	1,13	0,54		2,91	10,20	37,10
Факультет ІФСК	1,45	2,72	1,45	2,52			0,20		13,70	23,30
КІ	0,09	0,05	0,05	0,05	0,04				2,70	4,80
ЗУ підрозділи	9,22	14,94	6,95	13,37	2,28	1,57		8,51		
СумДУ	63,67	92,44	39,38	69,02	24,29	18,26	5,15	3,78	43,60	81,00

Примітка: * БФ – базове фінансування наукової діяльності

Необхідно зазначити, що в цілому фінансована наукова тематика виконується працівниками 52-х кафедр університету, що становить майже 90 % від їх загальної кількості (2020 – 82%). Більше 25 % обсягу залученого фінансування виконувалась фахівцями 7-ми основних наукових структурних підрозділів та науково-дослідній частині. За 11 місяців не фінансувались дослідження і розробки лише на 5-ти кафедрах СумДУ, зокрема: інфекційних хвороб. морфології, фізичного виховання, кібербезпеки, МА і МО. У той же час, приведений обсяг фінансування за спеціальним фондом на одного НПП (НП), який перевищує нормативний показник МОН України (≥ 20 тис.грн./ос.), мають лише 24 кафедри, що становить дещо більше 40 % від їх загальної кількості (2020 – 17 кафедр).

Станом на 01 грудня з початку 2021 року на дев'ять позиції (з 47-ти до 56-ти) зріс індекс Гірша університету за даними БД Scopus та на шість позиції (з 45-ти до 51-ти) – за даними БД WoS.

За 11 місяців 2021 року кількість публікацій у виданнях, які індексуються БД Scopus становить 445 (за аналогічні періоди 2018р. – 197, 2019р. – 262, 2020р. – 402), а у виданнях, які індексуються БД WoS кількість публікацій становить 260 (за аналогічний періоди 2018 р. – 136, 2019 р. – 152, 2020р. – 208). Кількість публікацій у виданнях, які індексуються БД Scopus та/або WoS за структурними підрозділами розподіл наступна:

Підрозділ	11 місяців 2020 р.			11 місяців 2021 р.		
	Всього	у т.ч. Scopus та WoS	у т.ч. з іноземними партнерами	Всього	у т.ч. Scopus та WoS	у т.ч. з іноземними партнерами
ННІ БіЕМ	97	22	64	143	51	79
Ф-т ЕлІТ	124	78	52	119	50	76
НН МІ	98	34	32	133	31	35
Ф-т ТеСЕТ	87	61	52	106	29	54
ННІ права	38	7	8	48	11	10
Ф-т ІФСК	16	11	9	28	10	12
ШІ	1	0	0	6	3	0
НДІ МІНДІП	1	1	1	6	2	3
Кафедра ВП	5	0	0	2	1	0
КІ	4	3	0	3	0	0
СумДУ	431	196	187	538	167	242

У 2021 році продовжується позитивна динаміка зростання кількості цитувань на публікацій у виданнях, що індексуються БД Scopus та WoS. За 11 місяців 2021 року загальна кількість цитувань у виданнях, що індексуються БД Scopus зросла на 32% (на 6875 цитувань з 21265 до 28140), у виданнях, які індексуються БД WoS також зросла на 32% (на 5017 цитувань з 16252 до 21269).

Позитивним у 2021 році є зростання кількості публікацій у виданнях, що належать до кuartилів Q1-Q2 у порівнянні з 2020 роком. Кількість публікацій за 11 місяців 2021 року у виданнях, що належать до кuartилів Q1-Q4, які визначаються за даними www.scimagojr.com або apps.webofknowledge.com (за найвищим значенням кuartиля) є наступною:

Підрозділ	Q1		Q2		Q1+Q2		Q3		Q4	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
ННІ БіЕМ	3	6	20	42	23	48	28	23	11	10
Ф-т ЕлІТ	12	20	21	18	33	38	33	33	21	16
Ф-т ТеСЕТ	2	13	15	16	17	29	19	14	33	18
НН МІ	14	18	10	9	24	27	39	25	17	41
ННІ права	4	4	10	10	14	14	6	5	2	7
Ф-т ІФСК	7	4	2	3	9	7	2	4	2	7
НДІ МІНДІП	0	0	1	3	1	3	0	0	0	1
ШІ	0	0	0	3	0	3	1	1	0	1
КІ	0	0	0	0	0	0	2	3	2	0
Кафедра ВП	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
СумДУ	42	58	84	91	126	149	124	94	98	90

Важливим показником для багатьох провідних міжнародних рейтингів є кількість публікацій, що відповідають Цілям сталого розвитку ООН. За 11 місяців 2021 році з афіліацією СумДУ було опубліковано 128 публікацій (за 12 місяців 2020 рік – 148), які індексуються БД Scopus та відповідають хоча б одній з Цілей сталого розвитку. Кількість публікацій, які відповідають Цілям сталого розвитку ООН за структурними підрозділами наступна:

№	Підрозділ	Всього публікацій		у т.ч. що відповідають цілям сталого розвитку ООН																			
				1. Подолання бідності		2. Подолання голоду		3. Міцне здоров'я		4. Якісна освіта		5. Гендерна рівність		6. Чиста вода та належні санітарні умови		7. Відновлювана енергія		8. Гідні праця та економічне зростання		9. Інновації та інфраструктура		10. Скорочення нерівності	
				2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
1	ННІ БіЕМ	115	118		2	6	4	9	4	1	5		1			15	25	27	18	1	2	3	4
2	Ф-т ЕлІТ	186	114					5	1	1	1					15	10	1		1			
3	НН МІ	119	99					53	42		1			1		3	3						
4	Ф-т ТеСЕТ	109	98			6	3	1	1							6	5			1			
5	ННІ права	39	27			3		3	3		1					0		4		1	1	2	
6	Ф-т ІФСК	23	21					2	4		1												1
7	ШІ	2	6													1							
8	НДІ МІНДІП	5	4			4	2																
9	КІ	6	3													1		1					
10	Кафедра ВП	6	2													1							
	СумДУ	548	445	0	2	11	5	61	50	2	7	0	1	1	0	38	39	32	18	3	3	5	5

№	Підрозділ	Всього публікацій		у т.ч. що відповідають цілям сталого розвитку ООН													
				11. Сталій розвиток міст та спільнот		12. Відповідальне споживання		13. Боротьба зі зміною клімату		14. Збереження морських екосистем		15. Збереження екосистем суші		16. Мир та справедливості		17. Партнерство заради стійкого розвитку	
		2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
1	ННІ БіЕМ	115	118	2	2	4	6	2	2		1	1	1	4	3	53	56
2	Ф-т ЕлІТ	186	114	1		1		1						1		25	12
3	НН МІ	119	99			1								1		53	45
4	Ф-т ТеСЕТ	109	98	1			1	2				1	2			14	11
5	ННІ права	39	27		1	1						1		7	8	16	11
6	Ф-т ІФСК	23	21													2	6
7	ШІ	2	6													1	0
8	НДІ МІНДІП	5	4													4	2
9	КІ	6	3													0	2
10	Кафедра ВП	6	2													1	0
	СумДУ	548	445	3	3	7	7	5	2	0	1	3	3	9	12	149	128

У 2021р. продовжується спостерігається позитивна динаміка зростання кількості наукових і науково-педагогічних працівників (далі – НП і НПП), що мають 5 і більше публікацій у періодичних виданнях, які індексуються БД Scopus та/або WoS, та мають індекс Гірша за зазначеними базами. За структурними підрозділами розподіл показників наступний:

Підрозділ	Кількість осіб, які мають 5 і більше публікацій (%*)		Кількість осіб, що мають індекс Гірша за БД Scopus та/або WoS (%*)		Сумарний індекс Гірша		Кількість штатних НП і НПП		Середнє значення індексу Гірша на 1-го НП і НПП	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Ф-т ЕлІТ	98 (69,5)	95 (64,2)	131 (92,9)	139 (93,9)	729	733	141	148	5,17	4,95
ННІ БіЕМ	85 (48,6)	64 (34,8)	152 (86,6)	73 (76,0)	558	207	175	184	3,19	2,16
Ф-т ТеСЕТ	54 (58,7)	45 (44,6)	70 (76,1)	69 (68,3)	237	195	92	101	2,57	1,93
КІ	4 (36,4)	4 (23,5)	5 (45,5)	4 (23,5)	22	17	11	17	2,0	1,0
НН МІ	90 (39,6)	71 (31,6)	128 (56,4)	112 (49,8)	431	326	227	225	1,89	1,45
ННІ права	18 (41,9)	10 (22,2)	25 (58,1)	24 (53,3)	55	44	43	45	1,28	0,98
НДІ МІНДІП	1 (33,3)	0	1 (33,3)	1 (33,3)	2	1	3	3	0,67	0,67
Ф-т ІФСК	5 (4,6)	3 (2,8)	17 (15,7)	15 (13,8)	29	20	108	109	0,27	0,18
ШІ	2 (8,7)	0	5 (21,7)	4 (17,4)	5	4	23	23	0,21	0,17
Кафедра ВП	1 (5,3)	1 (5,3)	2 (10,5)	2 (10,5)	3	3	19	19	0,15	0,15
СумДУ	358 (41,7)	292 (34,3)	536 (62,5)	503(59)	2071	1686	858	852	2,4	1,98

* – у дужках зазначено долю у відсотках від кількості штатних НП і НПП.

У 2021 році представником університету опублікована одна стаття у журналі, що входить до списку **Nature Index** (співавтор від СумДУ Линдін М.С.).

За показником кількість штатних наукових і науково-педагогічних працівників, що мають 5 і більше публікацій у періодичних виданнях, які індексуються БД Scopus та/або WoS, університет у 2021 р. зберігає **лідуюче місце** серед ЗВО України.

У 2021 році продовжувалася робота щодо підвищення рівня наукових видань університету, яка направлена на виконання вимог до їх включення до БД Scopus або WoS. За звітний рік редколегії журналів «Journal of Engineering Sciences» та «Журнал нано- та електронної фізики» подали заявку на включення до БД WoS.

ЦНТЕІ спільно з «Студентським центром інформаційних технологій» була розроблена нова версія інформаційно-аналітичної системи звітності Web-сервіс «Наукові публікації СумДУ», яка дозволяє автоматично завантажувати публікації з БД Scopus.

У 2021 р. було проведено такі наукові конференції, матеріали яких (або рекомендовані доповіді) опубліковані у виданнях, які індексуються БД Scopus та/або WoS:

- «Конструювання, моделювання виробництва: обмін інноваціями», факультет ТеСЕТ;
- «Наноматеріали: застосування та властивості», факультет ЕлІТ за участі медичного інституту.

За 11 місяців 2021 року від імені СумДУ було отримано 107 охоронних документа, з яких 30 патенти та 77 авторських свідоцтв (за аналогічний період 2020р. – 114 охоронних документа, з яких 48 патенти та 66 авторських свідоцтв). Кількість поданих заявок на охороні документи у 2021 р. становить 129 (12 місяців 2018 р. – 94, 2019 – 105, 2020 – 133). У вересні 2021 року отримано свідоцтво на торговельну марку СумДУ.

У 2021 році правління НТСА проводило системну роботу з розвитку стартап-школи університету, інформація про її діяльність поширювалась через соціальні мережі та сайт НТСА у розділі «StartUP», де також висвітлювалась діяльність стартап-центру СумДУ «New Generation». Продовжена співпраця із Мережею академічних бізнес інкубаторів YEP!, а саме реалізовується проєкт «Підприємницький університет», у рамках якого викладається вибірковий освітній компонент «Інноваційне підприємництво та управління стартап-проєктами».

Продовжується популяризація наукової діяльності на сторінках та групах НТСА у соціальних мережах Facebook, Instagram та Telegram.

Незважаючи на карантинні заходи, 137 студентів СумДУ залучалось до роботи з оплатою праці, з яких більше 20 при виконанні господарчих договорів і грантів (2020 – 185 у т.ч 30 за спецфондом), 2019 – 180 (у т.ч 18 за спецфондом)).

За підсумками участі у другому турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань та спеціальностей (наказ МОН України № 865 від 28.07.2021 р.) студенти університету отримали 131 призове місце (2018 р. – 103, 2019 р. – 103, 2020 р. – 98), що черговий раз забезпечило СумДУ **перший показник** серед усіх ЗВО України за кількістю призових місць.

Вперше проведено конкурсу «Кращі молоді вчені СумДУ». Конкурс проводився окремо для молодих вчених, які мають науковий ступінь кандидата наук (доктора філософії), за номінаціями, що відповідають науковим напрямам, за якими здійснюється Державна атестація ЗВО у частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності. А також окремо для молодих вчених, які здобули науковий ступінь доктора наук.

У теперішній час завершується розробка web-орієнтованої інформаційно-аналітичної системи «Студентська наука СумДУ», яка призначена для ведення обліку показників наукової діяльності студентів для визначення рівня їх наукової активності та підрахунку рейтингових показників структурних підрозділів університету.

Незважаючи на досягнуті високі показники Вчена рада вважає, що існує ряд **проблемних питань** у розвитку наукової діяльності, зокрема:

- проведені конкурси НДР, які зокрема фінансуються з держаного бюджету, показали посилення проблем у частині підготовки відповідних нових запитів на фінансування, у т.ч. через обмежену кількість вчених з високими показникам наукового доробку, особливо серед молодих вчених;
- незважаючи на суттєве зростання обсягів залученого фінансування наукових досліджень, в університеті не спостерігається суттєвого збільшення штатних наукових співробітників, що обмежує можливості розвитку напрямів;
- знизилась на 5% (з 28% у 2020 р. до 23% у 2021 р.) кількість НПП які беруть участь у виконанні наукових робіт з оплатою праці;
- відчувається і посилюється дефіцит науково-технічних ідей, технологій і розробок для відповідних пропозицій підприємствам і організаціям та якісної підготовки запитів на фінансування, особливо за технічним, природничим та медичним спрямуваннями;
- спостерігається зменшення порівняно з 2020 р. кількості робіт, які виконуються за спеціальним фондом, у тому числі з іноземними замовниками;
- потребують системної організації роботи із забезпечення запровадження наукової діяльності у фахових коледжах, зокрема щодо виконання НДР з виділенням фінансуванням;

- існуюча матеріально-технічна база для проведення досліджень та виконання прикладних розробок потребує суттєвого оновлення;
- кількість та обсяг загальноуніверситетських міжнародних наукових грантів набули позитивної динаміки, але кількість поданих запитів на міжнародні гранти знизилась порівняно з 2020 р.;
- створення, розвиток і підтримка стартапів, носить епізодичний характер;
- незважаючи на зростання кількості прикладних досліджень і розробок, які виконуються в університеті, зокрема за рахунок державного фінансування, зменшилась кількість набутих університетом прав інтелектуальної власності, зокрема патентів на винахід та промисловий зразок, а охоронні документи, які отримані університетом у закордонних патентних відомствах відсутні;
- кількість статей у журналах, що відносяться до квінтілів Q1 і Q2 не відповідає науковому потенціалу вчених університету;
- не за всіма науковими напрямками, які розвинуті в університеті, видаються наукові журнали, які індексуються БД WoS або Scopus, та не проводяться наукові конференції матеріали яких індексуються зазначеними базами даних;
- кількість публікації вчених університету, які відповідають Цілям сталого розвитку ООН не відповідають науковим дослідженням, що проводяться вченими університету;
- спостерігається низький рівень залучення аспірантів (13% від загальної їх кількості) до виконання науково-дослідних робіт з виділенням фінансуванням;
- незважаючи на суттєве зростання обсягів фінансування НДР, до їх виконання з оплатою праці залучається лише 3% від загальної кількості студентів денної форми навчання, причому непоодинокі випадки залучення одних і тих самих студентів на різні НДР;
- лише 20 % студентів, які стали переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань та спеціальностей, були виконавцями НДР з оплатою праці.

Вчена рада постановляє:

I. Ректорату, директорам інститутів, деканам факультетів, завідувачам кафедр, керівникам структурних наукових підрозділів, продовжити пошук шляхів, які направлені на підвищення рівня науково-дослідної роботи, форм і методів її реалізації, збільшення обсягів господарчих договорів, державних і міжнародних грантів, підвищення рівня публікаційної активності у виданнях з високими коефіцієнтами впливовості, залучення до наукової роботи з оплатою праці аспірантів і студентів.

II. Затвердити нижченаведені заходи, що направлені на подальший розвиток наукової діяльності в СумДУ:

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
Заходи, щодо загальних питань організації наукової діяльності та вдосконалення нормативної бази		
1	Розвивати існуючі наукові школи та започаткувати нові напрями досліджень, зокрема тих, які є проривними з огляду на світові тенденції розвитку науки та технологій.	Проректор з НР Чорноус А.М., директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр <i>Термін: постійно</i>
2	Проводити постійну роботу щодо удосконалення діючої внутрішньоуніверситетської нормативної бази стимулювання наукової діяльності та розробити: – Положення про проведення щорічного конкурсу «Кращий підрозділ за результатами наукової діяльності»; – Положення про проведення щорічного конкурсу «Кращий підрозділ з організації наукової роботи студентів»; – Положення про порядок видання наукових журналів (версія 04); – Порядок врахування екологічних наслідків під час проведення наукових досліджень і розробок у СумДУ та впровадження їх результатів;	Проректор з НР Чорноус А. М., <i>Термін: 1 квартал 2022 року</i> Голова НТСА Уткіна М. С. <i>Термін: 1 квартал 2022 року</i> начальник ЦНТЕІ Гудков С.М. <i>Термін: 1 квартал 2022 року</i> Керівник центру прикладних екологічних досліджень Лазненко Д. О. <i>Термін: 1 квартал 2022 року</i>

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
	– Нормативну базу, яка регламентує процеси виконання та звітування за міжнародними грантами наукового спрямування; – Положення про гранти НТСА (версія 04); – Зміни до нормативної бази із стимулювання публікаційної активності; – Положення про діяльність молодіжних наукових творчих об'єднань у СумДУ (версія 02); – Положення про організацію Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей (версія 03); – Цільова комплексна програма «Організація наукової роботи студентів в органічному поєднанні з навчальним процесом на 2023 -2025 роки».	начальник НДЧ Курбатов Д.І., начальник УМС Кириченко К.І. <i>Термін: 2 квартал 2022 року</i> Голова НТСА Уткіна М. С. <i>Термін: 2 – 3 квартал 2021 року</i> начальник ЦНТЕІ Гудков С.М. <i>Термін: протягом року</i> Голова НТСА Уткіна М. С. <i>Термін: 2 квартал 2022 року</i> Голова НТСА Уткіна М. С. <i>Термін: 3 квартал 2022 року</i> Голова НТСА Уткіна М. С. <i>Термін: 4 квартал 2022 року</i>
3	Забезпечити виконання перспективних планів розвитку наукових напрямів, які пройшли державну атестацію у частині впровадження наукової (науково-технічної діяльності).	Директори інститутів, декани факультетів, координатори наукових напрямів <i>Термін: протягом року.</i>
4	З метою активізації комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок університету, розвитку інноваційної та науково-технічної діяльності, ефективного та раціонального використання наявного наукового потенціалу, завершити роботи зі створення наукового парку – окремої юридичної особи у формі товариства з обмеженою діяльністю, співзасновником якої є СумДУ.	Проректор з НР Чорноус А. М., начальник НДЧ Курбатов Д.І., в.о. начальника юрвідділу Заїка Н.Ю. <i>Термін: протягом року.</i>
5	Започаткувати проведення щорічних конкурсів «Кращий підрозділ за результатами наукової діяльності» та «Кращий підрозділ з організації наукової роботи студентів» за показниками рейтингу структурних підрозділів університету за 2021 рік.	Радник ректора Васильєв А. В., проректор з НР Чорноус А. М., голова НТСА Уткіна М. С. <i>Термін: 2 квартал 2022 року.</i>
6	На системному рівні вживати заходи щодо поширення позитивної інформації про наукову діяльність університету, здобутки його вчених, наукові розробки та інше в українських і закордонних ЗМІ, соціальних мережах тощо.	Проректор з НР Чорноус А. М., начальник НДЧ Курбатов Д.І., начальник ЦНТЕІ Гудков С.М., начальник медіа-центру Осюхіна М.О. <i>Термін: постійно.</i>
7	Продовжити роботу зі створення нових та розвитку існуючих наукових, науково-виробничих підрозділів, підрозділів інноваційного спрямування, кадрову основу яких становлять штатні наукові працівники, що є однією із необхідних умов доведення наукових розробок до практичного впровадження, зокрема шляхом розроблення планів розвитку матеріально-технічної бази центрів колективного користування науковим обладнанням на період до 2025 року за рахунок коштів базового фінансування наукової діяльності, вільного залишку накладних витрат НДЧ,	Проректор з НР Чорноус А.М., начальник НДЧ Курбатов Д.І. директори (декани) <i>Термін: постійно</i>
		керівники центрів колективного користування науковим обладнанням <i>Термін: 2 квартал 2022 року</i>

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
	інфраструктурних грантових проєктів Єврокомісії, Національного фонду досліджень України, МОН України тощо, які включатимуть як придбання нового, так і модернізацію існуючого обладнання.	
Заходи, щодо збільшення обсягів фінансування НДР та трансферу технологій		
8	Продовжити роботу щодо збільшення обсягів фінансування наукових досліджень та розробок, які фінансуються на конкурсній основі за рахунок загального фонду державного бюджету МОН України	Проректор з НР Чорноус А. М., начальник НДЧ Курбатов Д.І. директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр. <i>Термін: протягом року</i>
9	Поставити за мету у 2021 році досягти обсягів фінансування господарчих договорів та державних і міжнародних грантів загальним обсягом не менше 60 млн. грн., зокрема за рахунок наступних напрямів: – виконання контракту і відповідного договору комісії з ДК «Укрспецекспорт» на замовлення Нанкінського НДІ електронних технологій (КНР); – виконання грантових міжнародних грантових угод, зокрема за програмами ЄС, у т.ч. проєкту «Горизонт-2020»; – виконання грантів Національного фонду досліджень України; – виконання проєктів, які фінансуються за рахунок зовнішнього інструменту допомоги Європейського Союзу через МОН України; – виконання міжнародного договору з університетом Монпельє (Франція) щодо випробувань новітніх матеріалів для остеопластики; – розробки і виготовлення документації на насоси неосновних контурів АЕС за програмою імпортозаміщення ДП НАЕК «Енергоатом» із потенційним залученням інвестиційних коштів Китайської національної ядерної корпорації; – виконання замовлень на виготовлення насосного, компресорного обладнання та комплектуючих для нафто- і газопереробних підприємств, зокрема ПАТ «Укртатнафта»; – виконання робіт і виготовлення науково-технічної продукції НДІ «МІНДІП»; – виконання розробок спеціального призначення.	Начальник НДЧ Курбатов Д.І., директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр, керівники наукових підрозділів <i>Термін: протягом року</i>
10	Прийняти участь у конкурсах на гранти Національного фонду досліджень України, гранти МОН України за кошти програми «Горизонт 2020», гранти Президента України для молодих вчених, гранти за білатеральними програмами, програм Державного замовлення на науково-технічну продукцію, грантів КМУ колективам молодих вчених тощо та забезпечити надання адресної підготовки окремих вчених або авторським колективам щодо підготовки запитів.	Проректор з НР Чорноус А. М., начальник НДЧ Курбатов Д.І., директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр <i>Термін: протягом року</i>
11	Провести організаційну роботу, яка направлена на участь у конкурсах на одержання загально-університетських міжнародних грантів наукового спрямування, зокрема:	Проректор з НР Чорноус А.М. начальник УМС Кириченко К.І., директори (декани) інститутів

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
	– налагодити системне опрацювання інформації щодо «дослідницького ландшафту» науково-педагогічних працівників СумДУ, шляхом аналізу їх дослідницької активності (публікації, проекти, академічна мобільність тощо) з метою виявлення потенціалу для залучення до участі у міжнародних грантових програмах наукового спрямування; – поставити за мету у 2022 році збільшити кількість поданих проектів загальноуніверситетського рівня за рамковою програмою ЄС (Horizon Europe); – продовжити системно оновлювати довідково-інформаційні матеріали про міжнародні організації, зарубіжні фонди, які надають гранти на проведення наукових досліджень; інформувати кафедри про відкриті конкурси, проводити практичні консультаційні заходи з підготовки грантових запитів; – проводити технологічні семінари з методик розміщення інформації про напрями наукової діяльності, пошуку закордонних партнерів та подачі заявок на участь у міжнародних наукових конкурсах; – запровадити практику попередньої внутрішньої оцінки проектних заявок з метою підвищення їх якості, своєчасного виявлення недоліків та поширення відповідного кращого досвіду; – у межах оголошених конкурсів продовжити використовувати практику формування міжфакультетських (міждисциплінарних) робочих груп для підготовки спільних заявок.	(факультетів), завідувачі кафедр <i>Термін: протягом року</i>
12	Оновити експозицію наукових розробок на постійно діючій виставці у бібліотечно-інформаційному центрі (3 поверх).	Проректор з НР Чорноус А.М., начальник ЦНТЕІ Гудков С.М., <i>Термін: 2 квартал 2022 року</i>
13	Системно оновлювати перелік комерційно-привабливих та інноваційних розробок, на які університет вже має право інтелектуальної власності або які можуть бути захищені цим правом, що мають потенціал до продажу ліцензії на їх використання, або створення стартапів.	Начальник ЦНТЕІ Гудков С.М., начальник НДЧ Курбатов Д.І. <i>Термін: постійно</i>
14	З метою впровадження сучасних інноваційних комерційно-привабливих рішень за кордоном шляхом їх комерціалізації групі організації трансферу технологій ЦНТЕІ здійснювати заходи, які пов'язані з моніторингом ринку науково-технологічних послуг, комерціалізацією наукових розробок, реалізацією університетських винаходів, патентів тощо.	Начальник ЦНТЕІ Гудков С.М. <i>Термін: постійно</i>

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
15	З метою рекламування наукових напрямів і розробок університету: – оновити рекламно-інформаційний збірник наукових розробок, доповнивши його інформацією про результати виконання держбюджетних НДР, господарчих договорів, державних і міжнародних наукових грантів, розробки екологічного спрямування тощо; – використовувати можливості національних і міжнародних мереж трансферу технологій, зокрема, платформу Enterprise Europe Network (EEN) для розміщення інформації про комерційно привабливі розробки СумДУ та пошуку партнерів.	Начальник ЦНТЕІ Гудков С.М. <i>Термін: 2 квартал 2022 року</i> <i>Термін: протягом року</i>
16	Забезпечити зростання неменші ніж на 10% у порівнянні з 2021 роком загальної кількості створених та належним чином оформлених об'єктів інтелектуальної власності.	Начальник НДЧ Курбатов Д.І., Начальник ЦНТЕІ Гудков С.М., директори інститутів, декани факультетів. <i>Термін: протягом року</i>
17	Вжити системні заходи щодо організацій роботи з підготовки заявок на отримання патентів на винахід за результатами виконання НДР з виділеним фінансуванням.	Начальник НДЧ Курбатов Д.І., Начальник ЦНТЕІ Гудков С.М., директор НН МІ Лобода А.М., декан ф-т. ТеСЕТ Гусак О.Г., декан ф-т. ЕлІТ Дрозденко О.О. <i>Термін: протягом року</i>
Заходи з підвищення публікаційної активності		
18	Поставити за мету у 2022 році збільшити у порівнянні з 2021 роком: – індекс Гірша університету не менше ніж на чотири позицій в БД Scopus та WoS; – на 15 % публікації у виданнях, які одночасно індексуються БД Scopus та WoS; – збільшення на 10% та 15 % кількості статей, які публікуються у журналах, що відносяться до квінтілів Q1 та Q2 відповідно; – публікації у періодичних виданнях ОЕСР; – на 5% кількості штатних науково-педагогічних і наукових працівників, які мають 5 і більше публікацій у періодичних виданнях; – за рахунок публікацій якісних наукових статей зростання індексу Гірша штатних науково-педагогічних і наукових працівників без самоцитувань; – збільшити кількість країн, у яких є щонайменше одна організація партнер з публікаційної активності; – збільшити кількість публікацій, які відповідають Цілям сталого розвитку ООН.	Проректор з НР Чорноус А. М., начальник ЦНТЕІ Гудков С.М. директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр <i>Термін: протягом року</i>
19	Подати заявки на включення до баз даних Scopus або WoS таких журналів: – Business Ethics and Leadership; – Socio Economic Challenges; – Financial Markets, Institutions and Risks; – Журнал інженерних наук.	Начальник ЦНТЕІ Гудков С.М., головні редактори наукових журналів <i>Термін: протягом року.</i>

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
20	Вжити заходи щодо організації та започаткування проведення міжнародних наукових конференції матеріали яких, або рекомендовані доповіді опубліковані у виданнях, які індексуються БД Scopus та/або WoS за напрямом суспільні та гуманітарні науки.	Начальник ЦНТЕІ Гудков С.М., директор ННІ БіЕМ Васильєва Т.А., директор ННІ права Куліш А.М., декан факультету ІФСК Сушкова О.М. <i>Термін: протягом року</i>
Заходи з організації наукової роботи студентів, аспірантів та молодих вчених		
21	Проводити системну роботу, направлену на участь молодих вчених СумДУ на отримання премій та стипендій Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, премій НАН України.	Проректор з НР Чорноус А. М., директори (декани) інститутів (факультетів), Голова НТСА Уткіна М. С. <i>Термін: протягом року</i>
22	Забезпечити розробку наукових програм підготовки докторів наук відповідно до переліку наукових спеціальностей.	Проректор з НР Чорноус А. М., Директор ДРП Циганюк Д.Л., голови спецрад, завідувачі профільних кафедр <i>Термін: протягом року</i>
23	Вивчити питання про створення Фонду підтримки талановитих аспірантів та студентів, зокрема для фінансування грантів НТСА	Радник ректора Васильєв А. В., проректор з НР Чорноус А. М., голова НТСА Уткіна М. С. <i>Термін: 1 – 2 квартали 2022 року.</i>
24	Проводити системну роботу із забезпечення практичної наукової підготовки здобувачів ступенів доктора філософії та доктора наук, зокрема: – здійснити аналіз якості наукової компоненти підготовки докторів філософії та винести його результати на розгляд наукової ради; – з метою покращення матеріально-технічної бази проведення дисертаційних досліджень, організовувати роботу з пошуку, укладання та виконання аспірантами та їх науковими керівниками госпдоговірної та/або грантової тематики на замовлення підприємств, установ та організацій, зокрема, які зацікавлених у подальшому працевлаштуванні випускників аспірантури або у впровадженні результатів відповідних дисертаційних досліджень і розробок; – вживати заходи щодо забезпечення виконання, за участю аспірантів, на випускових кафедрах принаймні не менше однієї науково-дослідної роботи з виділенням фінансуванням (держбюджетні НДР, наукові гранти, господарчі договори) за кожною освітньо-науковою програмою підготовки докторів філософії; – при підготовці проєктів держбюджетних НДР, рекомендувати планувати використання щонайменше 15% річного фонду оплати праці на фінансування працевлаштування здобувачів вищої освіти; – при підготовці проєктів Національного фонду досліджень рекомендувати планувати щонайменше двох мінімальних ставок для працевлаштування здобувачів вищої освіти.	Проректор з НР Чорноус А. М., Начальник ННЦ ПК ВК Бойко А.О., начальник НДЧ Курбатов Д.І., директори (декани) інститутів (факультетів), завідувачі випускових кафедр <i>Термін: протягом року</i>

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
25	Рекомендувати Науковому товариству студентів (слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених: – інформувати кафедри про студентів, які виявили бажання займатись науковою діяльністю, беруть участь у заходах НТСА, зокрема щорічній студентській конференції «Перший крок в науку» та стартап-школі; – проводити на сайті та сторінках НТСА у соціальних мережах (Facebook, Instagram, Telegram-канал) інформаційні заходи, які спрямовані на популяризацію серед студентів наукової діяльності, навчання в аспірантурі, стартап-руху (зокрема, стартап-школи) тощо; – провести аналіз інформації про студентів першого курсу, які були призерами і переможцями конкурсів МАН, районних, міських, обласних, всеукраїнських предметних олімпіад і конкурсів наукових робіт, закінчили загальноосвітні навчальні заклади, коледжі та технікуми з відзнакою, були випускниками університетського центру науково-технічної творчості шкільної молоді, та довести її до інститутів, факультетів та кафедр та залучати зазначений контингент до заходів НТСА; – у рамках традиційної студентської конференції «Перший крок в науку» організувати презентацію наукових груп для потенційного долучення до них студентів; – організовувати участь представників СумДУ у міжнародних та всеукраїнських конкурсах і фестивалях стартапів та надавати відповідну допомогу у підготовці відповідних матеріалів; – започаткувати «Школу молодих науковців» для збільшення кількості студентів, які мають рівень наукової активності «вище середнього» та «високий»; – надавати методичну допомогу студентам, які успішно навчаються і працюють у наукових структурних підрозділах у поєднанні з навчанням, та є потенційними кандидатами на вступ до аспірантури, у підготовці документів для їх переведення індивідуальні навчальні плани з поглибленою науковою складовою.	Голова НТСА Уткіна М. С. <i>Термін: постійно</i> <i>Термін: протягом року</i> <i>Термін: 3 квартал 2022 р.</i> <i>Термін: 1 квартал 2022 р.</i> <i>Термін: протягом року</i> <i>Термін: 4 квартал 2022 р.</i> <i>Термін: постійно</i>

III. Вважати загально-відповідальним за виконання заходів проректора з наукової роботи Чорноуса А. М.

IV. Вважати рішення вченої ради від 24 грудня 2020 р. з питання: «Стан розвитку наукової діяльності та основні завдання на 2021 рік» таким, що втратило силу.

Схвалено вченою радою СумДУ.
Протокол №06 від 16 грудня 2021 р.

Голова вченої ради

А.В. Васильєв

Секретар

А.І. Рубан